

S. Pedersen: Den Sag, jeg har tilladt mig at gjøre til Gjenstand for nærværende Forøpørgsel, kan muligvis af adskillige Medlemmer her i Thinget synes at have ringe Betydning, men desuagtet er den dog af Bigtighed for flere Egne her i Landet, hvor store Arealer endnu henligge som Overdrev, tilingen, eller i alt Fald ubetydelig Rytte. Regjeringen har vel sørget for, ved de Udskiftninger, der til forffjellige Tider ere foretagne, at udlægge Veie, men den har ikke samtidigt dermed sørget for, saavidt jeg har kunnet erfare, at træffe Bestemmelser, hvorved det bliver muligt at faae disse Veie enten istandsatte eller vedligeholdte. Efter det Opøving, som Agerbruget i Danmark har taget, høre raa Forbuds-Opøving til en af de Grene i Agerbruget, som have gjort det allerstørste Fremskridt, men for at fremme denne vigtige Green af Agerbruget paa en heldbringende Maade udfordres adskillige Betingelser. Jeg vil her anføre 3 af de vigtigste. Hovedbetingelser for denne vigtige Sags Fremme, nemlig: Hegn og Fred, Vands Afledning og farbare Veie, som kunne benyttes til enhver Tid af Aaret. De 2 første Betingelser ere paa en tilfredsstillende Maade ordnede og have bragt heldige Resultater, men for den 3die derimod, er der saavidt mig bekjendt, ikke nogen som helst Bestemmelse, hvorved det er muligt at ordne dette Forhold. Det er vanskeligt for 2 eller 3 at blive enig om en Sag, naar der ikke er hjemlet nogen Tvang, hvorved det bliver muligt at tvinge den Modvillige til Deeltagelse, og meget vanskeligere bliver det naturligvis, naar 20 eller 30 Beboere skulle enes om at vedligeholde eller istandsætte en Veistrækning, som undertiden kan være $\frac{1}{4}$, ja $\frac{1}{2}$ Meil lang, naar der ikke er nogen Lovgivningsbestemmelse for, hvorledes Arbeidet skal udføres, eller med hvilken Andeel Enhver skal deeltage, naar der ingen Tvangsmidler kan anvendes imod de Modvillige. Det er navnlig i den Egn, hvor jeg er bekjendt, nemlig i Aalborg, Hjørring og den østlige Deel af Thisted Amt, at man føler Savnet af disse Bestemmelser. Jeg har henvendt mig til flere meget sagkyndige Jurister, saavel som til de locale Autoriteter, baade Amtsråd og Sogneforstanderskaber; men det har ikke været mig muligt at faae Oplysning

om, hvilken Veie man skal gaae for at faae Sagen ordnet i det Tilfælde, at Alle ikke ere enige; thi naar Alle ere enige, er det jo let at ordne. Forøvrigt skal jeg bemærke, at dersom man kunde foresætte, at Alle vilde være enige, saa maatte jo den største Deel af de Sager, vi foretage her, ikke alene være uhensigtsmæssig, men ogsaa overflødig; men paa Grund af, at Folk ikke ere saa gode, som de burde være, trænge vi til Lovbestemmelser, hvorved det bliver muligt at anvende Tvang. For de Tilfælde, hvor mindelige Overenskomster ikke kunne naaes i den af mig anførte Retning, har jeg tilladt mig at henstille til den høitærede Indenrigsminister, om det er muligt, at han kan meddele det ærede Thing, saavel som mig Oplysning om, hvilke Midler der kunne anvendes mod den eller de, som maatte modsætte sig en saadan gavnlig Foranstaltning. I det Tilfælde, at den nærværende Lovgivning ikke skulde indeholde saadanne Bestemmelser, er jeg saa fri at frembringe Forsøg om i den nærmeste Fremtid at see et Lovforslag fremlagt, sigtende til at ordne dette Forhold. Til disse Bemærkninger skal jeg foreløbigt indskrænke mig, idet jeg skal forbeholde mig at svare til, hvad der senere dertil maatte give mig Anledning.

Indenrigsministeren: Det er aldeles rigtigt, at der mangler Bestemmelser med Hensyn til saadanne Veie, der ikke kunne betragtes som offentlige, men som kun ere til Afbenyttelse for flere eller færre Godseiere. Det gjælder ikke alene om dem, som oprindeligt have været private, men ogsaa om de Veie, der oprindeligt ved Udskiftningen have været udlagte som almindelige offentlige Veie, men som ikke senere ere blevne optagne paa Sogneforstanderskabets Regulativ. Det er Optagelse i paa Regulerativet, der stempler Veien som offentlig Veie og bringer den indsaavel under Sogneforstanderskabet som under Politimesterens Tilshyn, hvilket er blevet antaget saavel af Indenrigsministeriet som af Justitsministeriet. Tilshynet derimod med, at de Veie vedligeholdes, som ikke paa en saadan Maade ere optagne i Regulativet, og Bestemmelsen om, hvorledes der skal forholdes med deres Vedligeholdelse, efter den bestaaende Lovgivning, er en aldeles privat